

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามมติคณะรัฐมนตรี เห็นชอบในหลักการตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง ให้จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบประจำกระทรวง เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุม ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร

การปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้ตรวจสอบภายในให้เป็นหน่วยงานที่ปรึกษา ซึ่งจะช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร เป็นหลักประกันที่เชื่อมั่นของผู้บริหาร ต่อผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแนวคิดใหม่ของการตรวจสอบภายใน ซึ่งได้มีการดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน การปรับเปลี่ยนแนวการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในของทุกส่วนราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำเทคนิคและแนวคิดในการบริหารแบบใหม่ มาปรับใช้กับงานของส่วนราชการ โดยผ่านกลไกของผู้ตรวจสอบภายใน โดยการนำกรอบแนวคิดการจัดการคุณภาพโดยรวม หรือ TQM (Total Quality Management) มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงระบบการทำงานของส่วนราชการ ปัญหาส่วนใหญ่รายงานการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในของกรมต่าง ๆ ภายในกระทรวงขาดสาระสำคัญบางประการ และไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารเท่าที่ควร จึงเลือกปรับกระบวนการนำการจัดการคุณภาพโดยรวมมาประยุกต์ใช้กับขั้นตอนการออกรายงานผลตรวจสอบภายใน ปัจจุบันการตรวจสอบภายในได้ทวีความสำคัญยิ่งขึ้น เนื่องจากแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ในการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงิน ที่มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและให้มีบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การตรวจสอบภายในเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตามหลักความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

การจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM) เป็นหนึ่งในวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพ การจัดการ “ระบบ” และ “กระบวนการ” เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของกิจการต่าง ๆ มุ่งสนองต่อความต้องการ หรือความพึงพอใจของผู้บริหาร ดังนั้น การนำระบบการ จัดการคุณภาพโดยรวม มาประยุกต์ใช้กับขั้นตอนการ ออกรายงานผลการตรวจสอบภายใน เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้ทุกกระบวนการของการตรวจสอบภายในมีคุณภาพ ช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน และสามารถปรับบทบาทของผู้ตรวจสอบภายในให้เป็นหน่วยงานที่ปรึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการนำการจัดการคุณภาพโดยรวม มาประยุกต์ใช้กับขั้นตอนการออกรายงานผลการตรวจสอบภายใน และสามารถพัฒนาการตรวจสอบภายในให้มีคุณภาพ และเพื่อให้ผู้บริหารได้มีเครื่องมือในการตรวจสอบ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการนำการจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM) มาประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

1. ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา จะมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้การจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM) กับการตรวจสอบภายใน โดยครอบคลุมเรื่อง การเงิน การบัญชี และการดูแลรักษาทรัพย์สิน เนื่องจากการตรวจสอบภายในเป็นการประเมิน วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลทุกด้านในการปฏิบัติงาน ให้รายงานเป็นไปตามมาตรฐาน เหมาะสมกับสถานการณ์ตลอดเวลา

2. วิธีการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบภายใน โดยเลือกสัมภาษณ์ หน่วยตรวจสอบภายใน กรมบัญชีกลาง จำนวน 5 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน รวมทั้งแนวทางการนำการจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM) มาประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบภายใน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้วิจัยรวบรวมไว้ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน เอกสาร วารสาร เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ หนังสือ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพโดยรวม และการตรวจสอบภายในและ แนวทางแก้ไขจากประเด็นปัญหา การตรวจสอบภายใน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายลักษณะทั่ว ๆ ไปของข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้

นิยามศัพท์

การจัดการคุณภาพโดยรวม หมายถึง แนวทางในการบริหารจัดการขององค์กรที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพ โดยเน้นที่การจัดการ “ระบบ” และ “กระบวนการ” เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของกิจกรรมต่าง ๆ ให้มุ่งตอบสนองต่อความต้องการ หรือความพึงพอใจของผู้บริหาร

การตรวจสอบภายใน หมายถึง เป็นงานในหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินผลอย่างอิสระที่จัดให้มีขึ้นในองค์กร เพื่อให้บริการแก่องค์กรในการตรวจสอบ และประเมินผล กิจกรรมต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ คือ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ทำงาน ในหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ โดยผู้ตรวจสอบภายในจะทำหน้าที่ วิเคราะห์ ประเมิน ให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษา และให้ข้อมูล เกี่ยวกับการสอบทาน นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน ยังรวมถึง การส่งเสริมให้มีการควบคุม อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้งบประมาณที่เหมาะสมด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงแนวทางการนำการจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM) มาประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบภายใน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการตรวจสอบภายในให้มีคุณภาพ